

V Bruseli 21. júna 2022
(OR. en)

10429/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0204(COD)**

**TRANS 410
RELEX 835**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	21. júna 2022
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 313 final
Predmet:	Návrh na NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa v dôsledku invázie Ruska na Ukrajinu stanovujú osobitné a dočasné opatrenia týkajúce sa vodičských dokladov vydaných Ukrajinou v súlade s jej právnymi predpismi

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 313 final.

Príloha: COM(2022) 313 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 20. 6. 2022
COM(2022) 313 final

2022/0204 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa v dôsledku invázie Ruska na Ukrajinu stanovujú osobitné a dočasné
opatrenia týkajúce sa vodičských dokladov vydaných Ukrajinou v súlade s jej právnymi
predpismi**

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Za prvých desať týždňov ruskej invázie na Ukrajinu, ktorá sa začala 24. februára 2022, opustilo Ukrajinu viac ako päť miliónov ľudí utekajúcich pred ozbrojeným konfliktom a hľadajúcich útočisko v susedných krajinách, väčšinou v Európskej únii¹. Európska únia už 4. marca 2022 konštatovala existenciu hromadného prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny a ponúkla im dočasnú ochranu². Vo vykonávacom rozhodnutí Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022 sa stanovujú kategórie osôb oprávnených získať štatút dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva. Dočasná ochrana zahŕňa aj právo na vydanie povolenia na pobyt na celé obdobie trvania ochrany, ako aj právo na prístup napríklad k ubytovaniu, školskému vzdelávaniu, zdravotnej starostlivosti a k zamestnaniu. Povolenie na pobyt vydané jedným členským štátom znamená právo cestovať 90 dní na území Únie počas 180-dňového obdobia.

Vodičský preukaz uľahčuje jeho držiteľovi mobilitu a tým aj každodenný život, pretože mu umožňuje viesť motorové vozidlá na verejných komunikáciách. Vďaka tomu je možné zapojiť osoby so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva do hospodárskych a sociálnych činností v ich novom prostredí.

V súlade s článkom 41 Dohovoru o cestnej premávke podpísaného vo Viedni v roku 1968 (ďalej len „Viedenský dohovor“) musí každá zmluvná strana dohovoru za určitých podmienok uznávať vnútroštátne a/alebo medzinárodné vodičské povolenia riadne vydané inou zmluvnou stranou. Ukrajina a 23 členských štátov ratifikovali Viedenský dohovor a jeho ustanovenia vzájomne uplatňujú. Španielsko však Viedenský dohovor neratifikovalo a Cyprus, Malta a Írsko nie sú jeho zmluvnými stranami.

Pravidlá a postupy týkajúce sa uznávania a výmeny vodičských preukazov tretích krajín sa v jednotlivých členských štátoch líšia okrem iného aj osobitnými ustanoveniami v ich vnútroštátnych právnych predpisoch alebo existujúcich dvojstranných dohodách uzatvorených medzi členskými štátmi a príslušnou treťou krajinou. V prípade osôb so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva, ktoré majú platný vodičský preukaz vydaný Ukrajinou, je vhodné stanoviť harmonizovaný rámec uznávania vodičských preukazov na území Únie v období dočasnej ochrany.

Vo všeobecnosti platí, že osoby so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva, ktoré sú držiteľmi platného vodičského preukazu vydaného Ukrajinou, by mali mať možnosť používať svoj vodičský preukaz na území EÚ počas celého obdobia dočasnej ochrany. Vzhľadom na dočasnú povahu ochrany by nemala existovať povinnosť výmeny ukrajinského vodičského preukazu za vodičský preukaz vydaný členským štátom. Tým sa výrazne zníži záťaž príslušných orgánov členských štátov, keďže inak by pravdepodobne museli vymeniť milióny ukrajinských vodičských preukazov. Zároveň nebudú musieť osoby so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva ihneď absolvovať ďalšiu teoretickú a/alebo praktickú skúšku na získanie vodičského preukazu – často v cudzom jazyku – ani absolvovať lekársku prehliadku v členskom štáte ich prechodného pobytu.

¹ Zdroj: UNHCR (<https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine>).

² Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

V súlade s Viedenským dohovorom o cestnej premávke môžu zmluvné strany požadovať od držiteľa vodičského preukazu vydaného inou zmluvnou stranou, aby mal okrem vnútroštátneho vodičského povolenia aj medzinárodné (podľa jednotného formátu). Tieto postupy sa v jednotlivých členských štátoch líšia – niektoré z nich často vyžadujú od držiteľov ukrajinských vodičských preukazov aj medzinárodné vodičské povolenie, zvlášť v prípade, že je písané iba azbukou – pričom iné členské štáty to naopak nevyžadujú. V čase vojny na Ukrajine je takmer nemožné, aby držiteľia ukrajinských vodičských preukazov požiadali príslušné ukrajinské úrady o vydanie medzinárodného vodičského povolenia. Osoby so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva by preto mali byť minimálne do uplynutia obdobia dočasnej ochrany oslobodené od požiadavky vlastniť okrem ukrajinského aj medzinárodné vodičské povolenie. Za týchto výnimočných okolností by sa tiež malo upustiť od úradných prekladov ukrajinských vodičských preukazov, keďže to môže byť drahé a pre ľudí, ktorí pri úteku z domovskej krajiny prišli pravdepodobne o všetky svoje úspory, by to znamenalo dodatočné výdavky. Navyše mimo veľkých miest v Európskej únii sa nájde len málo úradných prekladateľov a na doručenie overených prekladov je často potrebné predložiť originály dokumentov osobne.

To isté sa vzťahuje aj na osvedčenia o odbornej spôsobilosti (CPC) vydávané vodičom autobusov a nákladných vozidiel. Oficiálna platnosť týchto osvedčení obyčajne trvá najviac päť rokov v súlade so smernicou 2003/59/ES³, ktorú Ukrajina už implementovala v prípade vodičov v medzinárodnej doprave⁴. Preto by sa kvalifikovaným vodičom z povolania, ktorí utiekli pred vojnou z Ukrajiny, mal poskytnúť primeraný prístup k hospodárskym aktivitám v EÚ. V snahe dosiahnuť účinné harmonizované vykonávanie príslušných ustanovení tohto návrhu Komisia zorganizuje výmenu názorov o vnútroštátnych pravidlách prijatých členskými štátmi s odborníkmi určenými podľa článku 11a ods. 4 smernice 2003/59/ES.

Ako sa uvádza v akčnom pláne o koridoroch solidarity medzi EÚ a Ukrajinou, mal by sa v tejto súvislosti uľahčiť prístup profesionálnych vodičov z Ukrajiny k zamestnaniu v Európskej únii vymedzením osobitných pravidiel týkajúcich sa vydávania osvedčení o odbornej spôsobilosti ukrajinským vodičom z povolania. Vzhľadom na všeobecne sa zvyšujúci nedostatok vodičov nákladných vozidiel by sa pri súčasnom zablokovaní ukrajinských čiernomorských prístavov mali posilniť alternatívne logistické prepojenia medzi EÚ a Ukrajinou a zaručiť kontinuitu v prístupe Ukrajiny na svoje vývozné trhy.

Vodičské preukazy a osvedčenia o odbornej spôsobilosti majú zvyčajne obmedzenú platnosť. V čase vojny však Ukrajina pravdepodobne nebude schopná zabezpečiť administratívnu podporu potrebnú na obnovu týchto dokladov pre každého žiadateľa. V tejto mimoriadnej situácii by o predĺžení ich platnosti mohla rozhodnúť ukrajinská vláda. V takom prípade by Ukrajina mala o takomto predĺžení primerane informovať Úniu a členské štáty. Členské štáty by mali uznávať predĺženú platnosť ukrajinských vodičských preukazov, ktorá presahuje rámec ich oficiálnej platnosti, a to minimálne do skončenia obdobia dočasnej ochrany.

Na úteku pred vojnou často dochádza k strate alebo krádeži dôležitých dokladov, ako sú vodičské preukazy alebo osvedčenia o odbornej spôsobilosti, prípadne tieto doklady zostanú vo vojnových oblastiach a nie je možné ich rýchlo získať späť. V takýchto prípadoch by členské štáty mali mať po vykonaní overenia, napríklad vo vnútroštátnej elektronickej

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/59/ES z 15. júla 2003 o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy, ktorou sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85 a smernica Rady 91/439/EHS a zrušuje smernica Rady 76/914/EHS (Ú. v. EÚ L 226, 10.9.2003, s. 4).

⁴ V súlade s ustanoveniami prílohy XXXII k Dohode o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou z roku 2014 (Ú. v. EÚ L 161, 29.5.2014, s. 1961 – 1967). V prípade vodičov výlučne vo vnútroštátnej doprave na území Ukrajiny bolo vykonávanie smernice naplánované na 1. novembra 2019, ale oneskorilo sa.

evidencii vodičských preukazov Ukrajiny, možnosť vydávať dočasné preukazy, ktoré budú do skončenia obdobia dočasnej ochrany nahrádzať tie pôvodné. Prístup príslušných orgánov členských štátov do ukrajinskej evidencie vodičských preukazov by tento krok uľahčil. Bez možnosti overenia pravosti informácií poskytnutých vysídlenými osobami by členské štáty nemali takéto dočasné vodičské doklady vydať. Pritom podľa ukrajinského ministerstva digitálnej transformácie bolo prostredníctvom mobilnej aplikácie občianskeho portálu DIIA vydaných takmer 5,7 milióna vodičských preukazov. DIIA umožňuje vydávanie a overovanie elektronických dokladov a poskytovanie verejných služieb. Napriek tomu, že aplikácia DIIA nie je v súlade s normou ISO 18013-5 o mobilných vodičských preukazoch zo septembra 2021, ponúka možnosť overenia spôsobilosti viesť motorové vozidlo vo výnimočných situáciách, ktorých sa týka toto nariadenie.

Ustanoveniami tohto nariadenia sa v neposlednom rade riešia aj výnimočné okolnosti a stanovujú výnimky, ktoré by sa za normálnych okolností nemali opakovať. Preto je mimoriadne dôležité, aby presadzovanie tohto nariadenia neprispievalo k ohrozeniu účastníkov cestnej premávky a chodcov tým, že sa na cestách EÚ umožní jazdiť ľuďom, ktorí nie sú spôsobilí viesť motorové vozidlo. Príslušné orgány členských štátov by v tomto smere mali vykonávať primerané opatrenia v boji proti podvodom a falšovaniu.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Ustanovenia navrhovaného nariadenia dopĺňajú existujúce pravidlá Únie týkajúce sa vodičských preukazov (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/126/ES z 20. decembra 2006 o vodičských preukazoch⁵), ako aj pravidlá týkajúce sa základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy (smernica 2003/59/ES). Žiadna z týchto dvoch smerníc neobsahuje spoločné pravidlá uznávania predmetných dokladov vydaných tretími krajinami. Takýto spoločný rámec je však potrebný vzhľadom na špecifický a mimoriadny charakter situácie vyplývajúcej z nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine, keďže zavádza administratívny postup, ktorým sa minimalizuje byrokratická záťaž a zároveň zaručí bezpečnosť cestnej premávky v celej Únii.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Týmto návrhom sa dopĺňajú pravidlá Únie týkajúce sa dočasnej ochrany vysídlených osôb, najmä vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa stanovuje existencia hromadného prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES⁶ a v ktorom sa po prvýkrát stanovuje existencia hromadného prílevu vysídlených osôb do Únie, ktoré museli opustiť Ukrajinu v dôsledku ozbrojeného konfliktu v súlade so smernicou Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov⁷. Návrh umožňuje týmto vysídleným osobám používať doklady požadované pri vedení motorových vozidiel vo verejnej cestnej sieti Únie a na výkon činností vodičov z povolania, a tým podporuje hospodársku a sociálnu integráciu týchto vysídlených osôb. V tomto návrhu sa stanovujú aj niektoré menej závažné výnimky z uplatňovania smerníc 2003/59/ES a 2006/126/ES, ktoré riešia osobitné potreby v danej situácii.

⁵ Ú. v. EÚ L 403, 30.12.2006, s. 18.

⁶ Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1.

⁷ Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom je článok 91 ods. 1 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

- **Subsidiarita**

Únia už prijala legislatívne opatrenia v oblasti vodičských preukazov (smernica 2006/126/ES) a základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy (smernica 2003/59/ES). Spomínané zmeny zostávajú súčasťou právomocí prenesených na Úniu na základe článku 91 ods. 1 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Podľa tohto ustanovenia musia Európsky parlament a Rada v súlade so spolurozhodovacím postupom stanoviť opatrenia na zvýšenie bezpečnosti dopravy.

Cieľom navrhovaných pravidiel je zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky ako jedného z aspektov dopravnej bezpečnosti a zároveň zabezpečiť hospodársku a sociálnu integráciu osôb vysídlených v dôsledku ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine. Tieto opatrenia majú zaručiť, že osoby so štatútom dočasnej ochrany budú môcť využívať slobodu pohybu v rámci Únie vedením motorových vozidiel, ako aj slobodu pracovať vykonávaním činností vodiča z povolenia, a že tak budú robiť v súlade s bezpečnostnými aspektmi a normami uplatniteľnými v Únii.

Cieľ tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, pretože si vyžaduje harmonizovaný regulačný rámec a koordináciu v súvislosti s problémom, ktorý predstavuje vojna na Ukrajine a ktorý sa týka Európskej únie ako celku. Z hľadiska rozsahu a účinkov opatrení ho preto možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie.

- **Proporcionalita**

Toto opatrenie Únie je potrebné na dosiahnutie riadneho fungovania mechanizmov dočasnej ochrany stanovených v príslušných právnych predpisoch Únie s ohľadom na rozsah a závažnosť vplyvu nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine. Navrhované nariadenie obsahuje ciele dočasné opatrenia, ktoré súvisia výlučne so súčasnou situáciou a obmedzujú sa na to, čo je potrebné na zaručenie právnej istoty, bezpečnosti cestnej premávky a hladkého fungovania vnútorného trhu.

- **Výber nástroja**

Tento návrh sa týka osobitných ustanovení, ktoré majú vplyv na uplatňovanie viacerých smerníc. Ustanovenia navrhovaného aktu by sa mali uplatňovať okamžite a priamo, aby bolo možné zaručiť právnu istotu pre prevádzkovateľov dopravy a iné dotknuté osoby, ako aj pre orgány členských štátov. Tento legislatívny akt by mal mať preto formu nariadenia, ktoré je priamo uplatniteľné a nevyžaduje si transpozíciu do vnútroštátneho práva.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa z dôvodu výnimočnej, dočasnej a jedinečnej povahy udalosti vyžadujúcej si tento návrh, ktorý sa netýka cieľov existujúcich právnych predpisov.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Vzhľadom na naliehavosť tejto záležitosti sa neuskutočnili formálne konzultácie so zainteresovanými stranami. Prebehli však štyri neformálne výmeny názorov s členmi Výboru

pre vodičské preukazy (17. marca, 31. marca, 13. apríla a 12. mája 2022), ktoré sa okrajovo zaoberali aj osvedčeniami o odbornej spôsobilosti.

Konzultácia potvrdila rôznorodosť pravidiel uznávania úradných vodičských dokladov vydaných tretími krajinami. Situácia je v jednotlivých členských štátoch značne odlišná, keďže väčšina relevantných aspektov sa riadi vnútroštátnymi ustanoveniami. Vzhľadom na charakter situácie a potrebu prijatia okamžitých opatrení považujú odborníci z členských štátov opatrenia EÚ v tejto oblasti za potrebné.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Ako už bolo vysvetlené, vzhľadom na naliehavosť situácie nebolo možné uskutočniť riadne zhromažďovanie odborných poznatkov.

- **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na naliehavosť situácie sa posúdenie vplyvu neuskutočnilo. Týmto návrhom sa v žiadnom prípade nemenia zásady a mechanizmy stanovené v príslušných právnych predpisoch Únie.

- **Základné práva**

Cieľom tohto návrhu je uľahčiť voľný pohyb osôb so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva v Únii.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Neuplatňuje sa.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Neuplatňuje sa.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa v dôsledku invázie Ruska na Ukrajinu stanovujú osobitné a dočasné opatrenia týkajúce sa vodičských dokladov vydaných Ukrajinou v súlade s jej právnymi predpismi

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 91,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁸,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Ruské ozbrojené sily spustili 24. februára 2022 na viacerých miestach rozsiahlu inváziu na Ukrajinu z Ruskej federácie, Bieloruska a častí Ukrajiny, ktoré nie sú pod kontrolou vlády. Preto sú teraz mnohé časti ukrajinského územia oblasťami ozbrojeného konfliktu, z ktorých utiekli alebo utekajú milióny ľudí.
- (2) V reakcii na túto nevyprovokovanú a neodôvodnenú vojenskú agresiu voči Ukrajine Rada po prvýkrát konštatovala existenciu hromadného prílevu vysídlených osôb do Únie, ktoré museli opustiť Ukrajinu v dôsledku ozbrojeného konfliktu, v súlade so smernicou Rady 2001/55/ES¹⁰ vo svojom vykonávacom rozhodnutí (EÚ) 2022/382¹¹, v ktorom sa stanovujú kategórie vysídlených osôb, ktoré majú v Únii nárok na dočasnú ochranu alebo primeranú ochranu podľa vnútroštátneho práva.
- (3) Vodičský preukaz uľahčuje mobilitu jeho držiteľa a tým aj jeho každodenný život možnosťou viesť motorové vozidlá. Osvedčenie o odbornej spôsobilosti sa vyžaduje na výkon činností vodiča z povolania prepravujúceho tovar a osoby pre podnik usadený v Európskej únii. Oba tieto doklady tak umožňujú zapojiť osoby so štatútom

⁸ Ú. v. EÚ C , [...], ..., s. .

⁹ Ú. v. EÚ C , [...], ..., s. .

¹⁰ Smernica Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12).

¹¹ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva do hospodárskych a sociálnych činností v ich novom prostredí.

- (4) V súlade s prílohou XXXII k Dohode o pridružení medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej¹² prispôsobila Ukrajina svoje právne predpisy ustanoveniam smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/59/ES¹³, najmä preto, aby umožnila vydávanie príslušných osvedčení o odbornej spôsobilosti vodičom autobusov a nákladných vozidiel v medzinárodnej doprave.
- (5) Dohovor o cestnej premávke uzavretý vo Viedni v roku 1968 (ďalej len „Dohovor o cestnej premávke z roku 1968“), ktorého je Ukrajina zmluvnou stranou, stanovuje viaceré pravidlá, ktoré za určitých podmienok umožňujú uznávanie vodičských povolení; nie všetky členské štáty sú však zmluvnými stranami tohto dohovoru. Navyše v súčasnosti neexistuje harmonizovaný rámec Únie na výmenu vodičských preukazov alebo osvedčení o odbornej spôsobilosti vydávaných treťou krajinou, akou je aj Ukrajina. Požiadavky týkajúce sa možnej výmeny vodičských preukazov sú väčšinou stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch členských štátov alebo v existujúcich bilaterálnych dohodách medzi týmito členskými štátmi a Ukrajinou. Rozdielne požiadavky v jednotlivých členských štátoch Únie, zvlášť pokiaľ ide o uznávanie vodičských preukazov a osvedčení o odbornej spôsobilosti, môžu nepriaznivo ovplyvniť život a slobody vysídlených osôb utekajúcich pred vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine v čase, keď sú tieto osoby obzvlášť zraniteľné.
- (6) Preto je vhodné stanoviť spoločný rámec Únie uplatniteľný na uznávanie vodičských preukazov vydaných Ukrajinou osobám so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva. V záujme nižšieho zaťaženia orgánov členských štátov, ako aj osôb so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva, by sa vodičské preukazy riadne vydané Ukrajinou týmto osobám mali uznávať až do skončenia obdobia ich dočasnej ochrany bez toho, aby ich držiteľia museli požiadať o výmenu týchto preukazov.
- (7) V Dohovore o cestnej premávke z roku 1968 sa vyžaduje, aby držiteľia vodičských povolení v niektorých prípadoch predložili na uznanie svojho oprávnenia viesť motorové vozidlo aj medzinárodné vodičské povolenie. Rovnako sa od nich môže vyžadovať, aby predložili úradný preklad vodičského preukazu držiteľa. Tieto požiadavky predstavujú neprimeranú záťaž pre osoby vysídlené z Ukrajiny, ktoré v mnohých prípadoch nie je možné splniť. Predloženie takýchto dokladov by sa preto na území Únie nemalo vyžadovať od osôb so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva.
- (8) Napriek tomu, že Ukrajina už prispôsobila svoje vnútroštátne právne predpisy ustanoveniam smernice 2003/59/ES týkajúcim sa vodičov v medzinárodnej doprave, naďalej platí, že ukrajinskí vodiči z povolania, ktorí si hľadajú prácu v podniku cestnej dopravy usadenom v Únii, musia získať osvedčenie o odbornej spôsobilosti v danom členskom štáte. Členské štáty, ktoré majú v úmysle vydávať osobitné osvedčenia o odbornej spôsobilosti osobám so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva s platným osvedčením o odbornej spôsobilosti vydaným Ukrajinou v súlade s ukrajinskými vnútroštátnymi právnymi predpismi, by preto mali

¹² Ú. v. EÚ L 161, 29.5.2014, s. 3.

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/59/ES z 15. júla 2003 o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy, ktorou sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85 a smernica Rady 91/439/EHS a zrušuje smernica Rady 76/914/EHS (Ú. v. EÚ L 226, 10.9.2003, s. 4).

mať možnosť vydať kvalifikačnú kartu vodiča uvedenú v smernici 2003/59/ES alebo uviesť v príslušnom vodičskom preukaze dotknutej osoby špeciálny dočasný kód Únie „95.01“, aby tak držiteľovi osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Ukrajinou, ako sa vymedzuje v článku 2 písm. b), udelili rovnaké práva aké majú osoby oprávnené na vedenie vozidla v zmysle článku 1 smernice 2003/59/ES. Na tento účel by členské štáty mali prijať vnútroštátne predpisy stanovujúce rozsah a trvanie doplnkového povinného výcviku a následnej skúšky s cieľom zabezpečiť, aby dotknuté osoby spĺňali normy týkajúce sa základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku vymedzené v smernici 2003/59/ES. V prípade vyhlásenia o strate alebo krádeži osvedčenia o odbornej spôsobilosti by členské štáty mali u príslušných orgánov Ukrajiny pred vydaním daného osobitného osvedčenia o odbornej spôsobilosti overiť aj to, či je dotknutá osoba držiteľom platného osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Ukrajinou.

- (9) Keďže vodičské preukazy a osvedčenia o odbornej spôsobilosti majú zvyčajne obmedzenú platnosť, treba ich pravidelne obnovovať. Súčasná situácia neumožňuje Ukrajine vykonávať svoje úlohy ako v bežnom režime, a preto nemusí byť schopná existujúce úradné doklady obnoviť. Členské štáty by preto až do skončenia obdobia dočasnej ochrany mali uznávať všetky možné rozhodnutia, ktoré Ukrajina prijme alebo má prijať na obnovenie vodičských dokladov pred alebo po uplynutí ich platnosti. Ukrajina by mala o takýchto rozhodnutiach primerane informovať Úniu a jej členské štáty.
- (10) Na úteku pred vojnou často dochádza k strate alebo krádeži vodičských preukazov, prípadne zostanú vo vojnových oblastiach a nie je možné ich rýchlo získať späť. V takýchto prípadoch by členské štáty mali mať možnosť vydávať dočasné vodičské preukazy, ktorými v období dočasnej ochrany nahradia pôvodné vodičské preukazy za predpokladu, že príslušné orgány členských štátov môžu overiť informácie poskytnuté vysídlenými osobami, napr. možnosťou prístupu do vnútroštátnej evidencie Ukrajiny. Tieto doklady by sa mali v Únii vzájomne uznávať a ich oficiálna platnosť by nemala presiahnuť trvanie obdobia dočasnej ochrany.
- (11) Boj proti podvodom a falšovaniu má zásadný význam pre zachovanie bezpečnosti cestnej premávky a presadzovanie práva. Preto by v rámci vykonávania tohto nariadenia mali vzniknúť koordinačné mechanizmy na účinný boj proti podvodom a falšovaniu.
- (12) Keďže cieľ tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov a z hľadiska rozsahu a dôsledkov činnosti ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia prijme opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 ZEÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1 *Predmet úpravy*

Týmto nariadením sa stanovujú osobitné a dočasné opatrenia uplatniteľné na vodičské doklady vydané Ukrajinou v súlade s jej právnymi predpismi osobám so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva v súlade so smernicou 2001/55/ES a vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382.

Článok 2 *Vymedzenie pojmov*

Na účely tohto nariadenia sú „vodičskými dokladmi“:

- a) vodičské preukazy vydané Ukrajinou potvrdzujúce, za akých podmienok je vodič podľa ukrajinských právnych predpisov oprávnený viesť motorové vozidlo;
- b) osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydané Ukrajinou v súlade s jej vnútroštátnymi právnymi predpismi prijatými na účely vykonávania smernice 2003/59/ES podľa článku 368 ods. 1 a prílohy XXXII k Dohode o pridružení medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej vodičom cestných vozidiel medzinárodnej nákladnej a osobnej cestnej dopravy v rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice.

Článok 3 *Uznávanie vodičských preukazov vydaných Ukrajinou*

- 1. Platné vodičské preukazy vydané Ukrajinou sa uznávajú na území Únie, ak ich držitelia majú štatút dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva v súlade so smernicou 2001/55/ES a vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382, a to minimálne v období trvania dočasnej ochrany.
- 2. Ak je osoba so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva držiteľom vodičského preukazu uvedeného v odseku 1, členské štáty od nej nevyžadujú predloženie overeného úradného prekladu ani medzinárodného vodičského povolenia uvedeného v článku 41 ods. 1 Dohovoru o cestnej premávke uzavretého vo Viedni v roku 1968.

Článok 4 *Osvedčenia o odbornej spôsobilosti*

- 1. Na žiadosť držiteľa osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Ukrajinou v zmysle článku 2 písm. b), ktorý má štatút dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva v súlade so smernicou 2001/55/ES a vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382, členský štát, v ktorom bolo držiteľovi udelené dočasné povolenie na prechodný pobyt, alebo členský štát, v ktorom má držiteľ štatút primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva, môže:
 - a) odchylné od bodu 12 prílohy I k smernici 2006/126/ES uviesť v kolónke 12 na strane 2 vodičského preukazu dotknutej osoby špeciálny dočasný kód Únie „95.01“ spolu s dátumom uplynutia jeho platnosti, ak je daná osoba držiteľom vzoru vodičského preukazu Únie vydaného týmto členským štátom; alebo
 - b) vydať tejto osobe kvalifikačnú kartu vodiča, pričom v kolónke 10 na strane 2 uvedenej kvalifikačnej karty vodiča uvedie špeciálny dočasný kód Únie „95.01“ spolu s dátumom uplynutia jeho platnosti tak, ako sa uvádza v článku 10 ods. 1 smernice 2003/59/ES.

Takéto kvalifikačné karty vodiča sa vydávajú a vodičské preukazy sa označia kódom iba vtedy, ak majú ich držitelia štatút dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva v súlade so smernicou 2001/55/ES a vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382.

2. Kvalifikačné karty vodiča a kód uvedený vo vodičskom preukaze podľa odseku 1 písm. a) a b) sa na území Únie vzájomne uznávajú. Držitelia týchto kvalifikačných kariet vodiča alebo vodičských preukazov s uvedeným kódom sa považujú za držiteľov spĺňajúcich požiadavku povinnej základnej kvalifikácie potrebnú na vedenie vozidiel a stanovenú v článku 3 smernice 2003/59/ES.

3. Oficiálna platnosť týchto kvalifikačných kariet vodiča alebo špeciálneho dočasného kódu Únie uvedeného vo vodičskom preukaze nesmie presiahnuť obdobie uplatňovania dočasnej ochrany osôb vysídlených z Ukrajiny podľa článku 4 smernice 2001/55/ES, trvanie štatútu dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva udeleného danému držiteľovi, ani obdobie platnosti vodičského preukazu, podľa toho, čo nastane skôr.

V prípade, že sa štatút dočasnej ochrany predĺži v súlade s článkom 4 smernice 2001/55/ES, členský štát, v ktorom bolo držiteľovi dokladu udelené dočasné povolenie na prechodný pobyt alebo štatút primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva, zodpovedajúcim spôsobom obnoví doklad vydaný v súlade s odsekom 1.

4. Pred vydaním kvalifikačnej karty vodiča podľa odseku 1 alebo uvedením špeciálneho dočasného kódu Únie „95.01“ vo vodičskom preukaze podľa odseku 1 členské štáty majú od držiteľa osvedčenia o odbornej spôsobilosti uvedeného v danom odseku vyžadovať absolvovanie doplnkového povinného výcviku ukončeného skúškou s cieľom overiť, či úroveň vedomostí vodiča zodpovedá požiadavkám oddielu 1 prílohy I k smernici 2003/59/ES.

Trvanie doplnkového povinného výcviku nesmie presiahnuť 60 hodín vrátane minimálne 10 hodín osobného vedenia vozidla, ako sa uvádza v bode 2.1 oddielu 2 prílohy I k smernici 2003/59/ES.

Po skončení uvedeného výcviku príslušné orgány členských štátov alebo subjekt nimi určený podrobia vodiča písomnej alebo ústnej skúške.

Členské štáty informujú Komisiu o vnútroštátnych predpisoch prijatých v súlade s týmto článkom pred vydaním kvalifikačnej karty vodiča alebo uvedením kódu vo vodičskom preukaze podľa odseku 1.

5. V prípade straty alebo krádeže osvedčenia o odbornej spôsobilosti v zmysle článku 2 písm. b), ktorého držiteľom je osoba so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva v súlade so smernicou 2001/55/ES a vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382, môže členský štát, ktorý tejto osobe udelil dočasné povolenie na prechodný pobyt alebo štatút primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva, na jej žiadosť, prípadne aj v spolupráci s príslušnými orgánmi Ukrajiny, overiť, či je táto osoba držiteľom platného osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Ukrajinou v súlade s jej vnútroštátnymi právnymi predpismi a či už nevlastní doklad označený kódom alebo vydaný v súlade s odsekom 1 v inom členskom štáte.

Po vykonaní tohto overenia môže príslušný členský štát vydať kvalifikačnú kartu vodiča alebo uviesť špeciálny dočasný kód Únie „95.01“ vo vodičskom preukaze v súlade s postupmi stanovenými v odsekoch 1 a 2.

6. Členské štáty neobnovia kvalifikačnú kartu vodiča ani špeciálny dočasný kód Únie „95.01“ na vodičskom preukaze uvedenom v odseku 1, ak jeho držiteľ už nemá štatút dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva v súlade so smernicou 2001/55/ES a vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382.

Článok 5

Predĺženie platnosti vodičských dokladov vydaných Ukrajinou, ktorých platnosť uplynula

Bez toho, aby bol dotknutý článok 1, ak Ukrajina prijme rozhodnutia o predĺžení platnosti vodičských dokladov, ktoré vydala a ktorých platnosť uplynula, členské štáty tieto rozhodnutia uznajú za predpoklad, že Ukrajina o tom informuje Úniu a jej členské štáty.

Článok 6

Strata alebo krádež vodičských preukazov vydaných Ukrajinou

1. Ak osoba so štatútom dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva v súlade so smernicou 2001/55/ES a vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 nahlási stratu alebo krádež svojho vodičského preukazu, členský štát, ktorý jej udelil dočasné povolenie na prechodný pobyt alebo štatút primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva, overí na žiadosť tejto osoby, prípadne aj v spolupráci s príslušnými orgánmi Ukrajiny, jej právo viesť motorové vozidlo, ktoré nadobudla v súlade s platnými právnymi predpismi Ukrajiny, ako aj to, či jej v súlade s týmto článkom nebol vydaný vodičský preukaz v inom členskom štáte, s úmyslom zistiť najmä to, či platnosť vodičského preukazu nebola obmedzená, pozastavená alebo či nebol odňatý.
2. Odchyľne od článku 11 ods. 6 smernice 2006/126/ES môže členský štát po vykonaní overenia uvedeného v odseku 1 vydať dotknutej osobe vodičský preukaz rovnakej skupiny alebo skupín podľa vzoru Únie stanoveného v prílohe I k smernici 2006/126/ES. V tomto prípade a odchyľne od bodu 12 prílohy I k smernici 2006/126/ES členské štáty uvedú v kolónke 12 vodičského preukazu špeciálny dočasný kód Únie „99.01“, t. j. „*Osobitný doklad platí len v období trvania dočasnej ochrany (strata alebo krádež vodičského preukazu UA)*“.
3. Vodičský preukaz uvedený v odseku 2 je v Únii vzájomne uznávaný. Jeho oficiálna platnosť nesmie presiahnuť obdobie uplatňovania dočasnej ochrany osôb vysídlených z Ukrajiny podľa článku 4 smernice 2001/55/ES, ani trvanie štatútu dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva udeleného danému držiteľovi, podľa toho, čo nastane skôr.
V prípade, že sa obdobie dočasnej ochrany predĺži v súlade s článkom 4 smernice 2001/55/ES, vodičský preukaz vydaný v súlade s odsekom 2 sa zodpovedajúcim spôsobom obnoví v tom členskom štáte, v ktorom bolo držiteľovi dokladu udelené dočasné povolenie na prechodný pobyt alebo štatút primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva.
4. Ak overenie uvedené v odseku 1 nie je možné, príslušný členský štát vodičský preukaz uvedený v odseku 2 nevydá. V takom prípade môže členský štát vydať dotknutej osobe vodičský preukaz platný výlučne na jeho území v súlade s jeho vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktorý je iný ako vzor stanovený v prílohe I k smernici 2006/126/ES.
5. Členské štáty neobnovia vodičský preukaz uvedený v odseku 2, ak jeho držiteľ už nemá štatút dočasnej ochrany alebo primeranej ochrany podľa vnútroštátneho práva v súlade s vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382.

Článok 7

Predchádzanie podvodom a falšovaníu

Pri uplatňovaní tohto nariadenia členské štáty použijú všetky vhodné prostriedky na predchádzanie podvodom a falšovaníu vodičských dokladov a na boj proti takýmto praktikám, a to aj overovaním práv, ktoré s týmito dokladmi súvisia.

Členské štáty neuplatňujú ustanovenia tohto nariadenia na vodičské doklady vydané Ukrajinou v elektronickom formáte, ak nie sú schopné overiť ich pravosť, integritu a platnosť.

Článok 8

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Toto nariadenie sa prestane uplatňovať deň po tom, čo obdobie uplatňovania dočasnej ochrany osôb vysídlených z Ukrajiny podľa článku 4 smernice 2001/55/ES uplynie v súlade s článkom 6 uvedenej smernice.
3. Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predsedníčka*

*Za Radu
predseda*